

ПРЕЗИДІЯ

ПОСТАНОВА

м. Київ

04.10.2017

№ П – 10 – 4

Про нову редакцію Закону України «Про освіту» та дії Профспілки в умовах його запровадження

Президія ЦК Профспілки працівників освіти і науки України відзначає, що 5 вересня 2017 року народними депутатами України в кількості 255 осіб прийнято нову редакцію Закону України «Про освіту» за № 2145-VIII, який підписано Президентом України 26.09.2017 року.

За час його опрацювання, починаючи з травня 2014 року, Профспілкою проводилась активна робота з метою передбачення в ньому трудових та соціально-економічних прав, гарантій та пільг працівникам освіти, пенсіонерам з їх числа та молоді, яка навчається, недопущення їх звуження, а також фінансового забезпечення галузі.

На виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України на 2015 рік та домовленостей за Коаліційною угодою, ЦК Профспілки внесено відповідні пропозиції до Міністерства освіти і науки України, Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України, в яких наголошувалося на необхідності передбачення в новій редакції закону «Про освіту» державних гарантій щодо фінансового забезпечення освітньої галузі, встановлення відповідних гарантій з оплати праці педагогічних, науково-педагогічних працівників та спеціалістів освіти не нижче від гарантованих статтями 61 та 57 Закону України «Про освіту». На цьому наголошувалося також під час Комітетських слухань з питання підготовки проекту нової редакції Закону України «Про освіту» у травні 2015 року.

Позиція Профспілки ґрунтувалася на прийнятих ЮНЕСКО/МОП Рекомендаціях «Про становище вчителів» від 05.10.1966 року, в яких наголошується на необхідності забезпечення урядами країн гідної зарплати і пенсії вчителям, створення безпечних умов праці, які відповідають умовам праці в інших професіях, що вимагають такого ж рівня кваліфікації.

За ініціативою ЦК Профспілки до громадського обговорення проектів Закону України «Про освіту» долучалися організаційні ланки Профспілки.

Позиція Профспілки щодо редакцій законопроекту обговорювалася учасниками пленуму ЦК Профспілки 29.10.2015 року та засвідчена постановою за № Пл-Х-3-1. Пленум ЦК Профспілки наголосив на неприйнятності його норм, які налаштовані на виконання вимог Міжнародного валютного фонду та спрямовані на економію бюджету при здобутті освіти громадянами України, не враховують Рекомендації

ЮНЕСКО/МОП «Про становище вчителів», звужують зміст і обсяг прав освітян, закріплених чинним освітянським законодавством.

Відповідні звернення з метою підтримки в проекті закону «Про освіту» позиції ЦК Профспілки спрямовано до Федерації профспілок України, Спільного представницького органу об'єднань профспілок.

Делегатами VIII з'їзду Профспілки працівників освіти і науки України прийнято відповідну заяву щодо підтримки позиції ЦК Профспілки, що засвідчена також особистими підписами понад 650 тисячами вчителів, викладачів, вихователів, керівників гуртків, методистів, інших працівників та студентів вищих навчальних закладів.

Від імені освітянської профспілкової громадськості висловлено категоричний протест прийняттю Верховною Радою України законопроекту «Про освіту», зареєстрованому 19.11.2015 за № 3491, що поданий Кабінетом Міністрів України з нормами, які погіршували та звужували зміст прав та свобод освітян, порівняно з чинним законом. Висловлено вимогу щодо повернення його на доопрацювання з метою недопущення погіршення норм та умов, передбачених законом «Про освіту», дотримання в його новій редакції вимог статті 22 Конституції України.

На розширеному засіданні Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України, що відбулося 25.11.2015 року, Профспілкою дано негативну оцінку законопроекту в частині фінансування освітньої галузі, гарантій в оплаті праці педагогічних, науково-педагогічних працівників та спеціалістів освіти, їхніх трудових відносин, сертифікації, робочого часу тощо.

Наслідками обговорення законопроекту стало прийняття рішення, яким рекомендовано Верховній Раді України повернути проект закону «Про освіту» суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання.

ЦК Профспілки спрямовано звернення до всіх депутатських фракцій та груп у Верховній Раді України з вимогою підтримати рішення про повернення його на доопрацювання.

Позиція Профспілки щодо положень законопроекту озвучена під час парламентських слухань на тему: «Правове забезпечення реформи освіти в Україні», що відбулися 09.12.2015 року. В Рекомендаціях слухань, затверджених постановою Верховної Ради України від 16.03.2016 № 1031-VIII, Кабінету Міністрів України рекомендовано доопрацювати законопроект, передбачивши в ньому збереження у максимальному обсязі положень статті 57 чинного Закону України «Про освіту» та внести його на розгляд Верховної Ради України з урахуванням цих Рекомендацій.

Внаслідок таких спільних дій Кабінетом Міністрів України 28.12.2015 законопроект у попередній редакції відкликано та цього ж дня подано його доопрацьовану редакцію.

Постановою Верховної Ради України від 18.02.2016 № 1016-VIII законопроект направлено на повторне перше читання.

В низці редакцій законопроекту, з урахуванням багаточисельних пропозицій представників робочих груп з його опрацювання, членом однієї з яких були представники Профспілки, мали місце різноманітні варіанти щодо гарантій в розмірах оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Постановою президії ЦК Профспілки від 22.03.2016 № П-2-8 підтримано, як компромісні, пропозиції деяких членів робочих груп щодо запровадження в законі норми про встановлення ставки заробітної плати асистента вчителя у розмірі 3-кратної величини мінімальної заробітної плати та визначення розмірів посадових окладів за

кожним наступним тарифним розрядом шляхом підвищення попереднього посадового окладу на 15%. Разом з тим президія ЦК Профспілки відзначила, що механізм визначення розміру мінімальної заробітної плати, який ґрунтується на величині прожиткового мінімуму, є непрозорим та схильним до ручного управління, особливо в сучасних соціально-економічних умовах. Виходячи з досвіду його застосування у попередні роки, цей показник не є гарантованим при визначенні умов оплати праці, що підтверджено Прикінцевими та перехідними положеннями Закону України «Про освіту» № 2145-VIII.

В доопрацьованому народними депутатами України та прийнятому 06.10.2015 року в першому читанні за основу законопроекті «Про освіту», реєстраційний № 3491-д від 04.04.2016, схвалено норму про встановлення посадового окладу педагогічного працівника (найнижчої кваліфікаційної категорії) в розмірі трьох мінімальних заробітних плат та підвищення його на 10% за кожною наступною кваліфікаційною категорією.

У доопрацьованій Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти редакції проекту закону «Про освіту», поданому на друге читання на липень 2017 року, передбачалася норма про встановлення рівня мінімального посадового окладу педагогічних працівників в розмірі трьох прожиткових мінімумів замість норми про три мінімальні заробітні плати законопроекту, прийнятого у першому читанні.

В процесі доопрацювання законопроекту Профспілки, зокрема шляхом звернень до депутатських фракцій та груп у Верховній Раді України та безпосередньої участі у робочих групах, вдалося домогтися компромісу щодо встановлення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі трьох прожиткових мінімумів, що пропонувалося Комітетом з питань науки і освіти, на величину чотири прожиткові мінімуми.

На посилення впливу з законодавчого врегулювання належного рівня оплати освітян та більш широке залучення членів профспілки до відстоювання своїх трудових прав спрямовано завдання, передбачені в постанові президії ЦК Профспілки від 22.06.2017 № П-9-1 «Про соціально-економічний стан галузі та його законодавче врегулювання».

З метою недопущення звуження трудових прав педагогічних, науково-педагогічних працівників та спеціалістів освіти, забезпечення належного рівня фінансування галузі спрямовано звернення безпосередньо до 27 народних депутатів України, які підтримали позицію Профспілки щодо збереження норми про мінімальний посадовий оклад педагогічного працівника на рівні трьох мінімальних заробітних плат.

Наслідком вжитих заходів під час голосування у Верховній Раді України 5 вересня 2017 року законопроекту «Про освіту» у другому читання стала норма, передбачена у частині другій статті 61, про встановлення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі трьох мінімальних заробітних плат.

При цьому президія ЦК Профспілки відзначає, що пунктом 1 Розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про освіту» № 2145-VIII передбачено, що абзаци перший і третій частини другої статті 61 цього Закону, тобто встановлення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі трьох мінімальних заробітних плат та найменшого посадового окладу науково-педагогічного працівника на 25 відсотків вище від посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії, набирають чинності з

1 січня 2018 року та реалізуються відповідно до підпункту 1 пункту 6 цього розділу, в якому Кабінету Міністрів України доручено забезпечити до 2023 року поетапну реалізацію положення частини другої статті 61 цього Закону, передбачивши при цьому щорічне збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії до чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб пропорційно розміру збільшення доходів Державного бюджету України порівняно з попереднім роком, і затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати).

Президія ЦК Профспілки працівників освіти і науки України постановляє:

1. Взяти до відома та використання у роботі прийнятий Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.

2. Визнати такою, що відповідає статутним завданням, роботу Профспілки та її організаційних ланок з відстоювання трудових прав членів профспілки з числа педагогічних, науково-педагогічних працівників в процесі прийняття Закону України «Про освіту», в частині встановлення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі трьох мінімальних заробітних плат та найменшого посадового окладу науково-педагогічного працівника на 25% вище від посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії.

3. Висловити вдячність керівникам усіх організаційних ланок Профспілки, членам профспілки з числа вчителів, викладачів, вихователів, керівників, інших працівників навчальних закладів та установ і органів освіти, студентам вищих та учням професійно-технічних навчальних закладів за власну позицію, що засвідчена своїми особистими підписами в підтримку позиції ЦК Профспілки щодо закріплення трудових прав в Законі України «Про освіту», та за активну участь в акціях протесту.

4. Вважати одним з головних завдань Профспілки, її організаційних ланок відстоювання розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії у 2018 році в розмірі трьох прожиткових мінімумів, як це було зініційовано суб'єктами законодавчої ініціативи під час доопрацювання законопроекту «Про освіту» до другого читання.

5. Організаційним ланкам Профспілки:

5.1. Продовжити роботу щодо рівня оплати праці науково-педагогічних працівників, відновлення їх міжпосадових співвідношень з урахуванням Рекомендацій ЮНЕСКО/МОП «Про становище вчителів» від 05.10.1966 року та «Про статус викладацьких кадрів закладів вищої освіти» від 11.11.1997 року.

5.2. Домагатися встановлення Кабінетом Міністрів України порядку реалізації законодавчої норми про щорічне збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії до чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

5.3. Активізувати роботу з відстоювання трудових прав та соціально-економічних інтересів членів профспілки, забезпечення виконання рішень виборних органів Профспілки.

Голова Профспілки

Г.Ф.Труханов